
434

Besluit van 22 augustus 1991 tot uitvoering van artikel 12 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek (Besluit gevonden voorwerpen)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 20 september 1989, Stafafdeling Wetgeving Nieuw Burgerlijk Wetboek, nr. 505/689;

Gelet op artikel 12 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek;

De Raad van State gehoord (advies van 15 januari 1990, nr. W03.89.0562);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 14 augustus 1991, Stafafdeling Wetgeving nieuw Burgerlijk Wetboek, nr. 143744/91/6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

De gemeente vordert dat de vinder zaken die behoren tot de kleding, uitrusting en wapening van militairen van de krijgsmacht aan haar in bewaring geeft en draagt deze zaken over aan de daartoe door Onze Minister van Defensie aangewezen militaire instellingen.

Artikel 2

Als groep van niet-kostbare zaken, bedoeld in artikel 12 onder b van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek, wordt aangewezen: zaken die een waarde van niet meer dan f 1 000,- hebben.

Artikel 3

Van de aangifteplicht van artikel 5 lid 1 onder a van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek worden vrijgesteld en voor de afwikkeling van vondsten worden gelijkgesteld met een gemeente: de vervoerders als bedoeld in de Wet personenvervoer (Stb. 1987, 175).

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 1992.

Artikel 5

Dit besluit kan worden aangehaald als: Besluit gevonden voorwerpen.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 22 augustus 1991

Beatrix

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Uitgegeven de *derde* september 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

In het vijfde gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (wijziging van titel 11 van Boek 3 en van de Boeken 5 en 6) (Stb. 1989, 290) is in artikel 12 van Boek 5 een delegatie van ruimere strekking opgenomen dan in de Vaststellingswet in de artikelen 5.2.5. lid 4 en 5.2.8a lid 1 voorkwam. De regeling behelst thans het volgende.

Volgens artikel 12 onder a kan de uitoefening door de gemeenten van de bevoegdheden die voor hen voortvloeien uit de artikelen 5-11 van Boek 5 nader geregeld worden. In artikel 12 onder b vindt men de oorspronkelijk in artikel 5.2.8a lid 1 voorkomende bepaling dat groepen van niet-kostbare zaken kunnen worden aangewezen waarvoor de bijzondere regeling van artikel 6 lid 2 geldt. Volgens artikel 12 onder c kunnen de exploitanten van openbare vervoermiddelen bij nadere regeling vrijgesteld worden van de verplichting tot aangifte - deze bepaling kwam ook voor in het oude artikel 5.2.5 lid 4 - en kunnen zij voorts voor de afwikkeling van vondsten gelijkgesteld worden met een gemeente; de bepaling heeft thans bovendien niet slechts betrekking op exploitanten van openbare vervoermiddelen, maar geldt algemeen voor «bepaalde soorten personen en instellingen», waarbij men volgens de memorie van toelichting bijvoorbeeld moet denken aan warenhuizen, stadions, theaters. Nieuw is tenslotte artikel 12 onder d dat het mogelijk maakt voor de afwikkeling van vondsten door personen of instellingen als bedoeld in artikel 12 onder c groepen van niet afgehaalde zaken met gevonden zaken gelijk te stellen.

Wat allereerst betreft artikel 12 onder a inzake de uitoefening door de gemeenten van de hen toekomende bevoegdheden, in de memorie van toelichting, de memorie van antwoord en de nota naar aanleiding van het eindverslag bij het vijfde gedeelte van de ontwerp-Invoeringswet (w.o. 17 541) zijn voorbeelden gegeven van de vele voorschriften die op deze bepaling gebaseerd kunnen worden. Geregeld kan worden bij welke ambtenaar aangifte van de vondst gedaan kan worden, hoe die ambtenaar aangewezen wordt, welke mededelingen de gemeente aan de eigenaar of de vinder doet. Voorgescreven kan worden dat als meer dan één gemeente bij de afhandeling betrokken is doordat bijvoorbeeld in de ene gemeente aangifte gedaan is, terwijl de zaak in een andere gemeente gevonden of in bewaring gegeven is, de ene gemeente verplicht is mededeling te doen aan de andere gemeente of aan een centrale instantie of dat de gemeente die de zaak onder zich kreeg de bewaring kan overdragen aan de gemeente waar de zaak gevonden is of waar aangifte van de vondst gedaan is. Ook zijn regels over de wijze van bewaring van de zaak of de wijze van verkoop, vernietiging of overdracht om niet aan een derde mogelijk.

Vooralsnog worden dergelijke nadere regels niet voorgesteld. Uit overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is gebleken dat daaraan, in ieder geval thans, geen behoefte bestaat. Bij de regeling die de wet in de artikelen 5 e.v. van Boek 5 over gevonden voorwerpen geeft, is nauw aangesloten op de geldende praktijk. Ook thans kan de vinder aangifte doen van een vondst of een gevonden zaak in bewaring geven, terwijl het ook nu wel voorkomt dat meer dan één gemeente bij de afwikkeling betrokken is. Voor de organisatorische en administratieve vragen die zich voordoen heeft de praktijk oplossingen gevonden. Niet gebleken is dat er problemen zijn die nadere regeling behoeven. Dan is het zeker in een tijd waarin naar terughoudendheid ten aanzien van nieuwe regelgeving gestreefd wordt, juist een nadere regeling achterwege te laten zolang van de noodzaak daartoe niet gebleken is.

Een uitzondering is slechts gemaakt voor de zaken die behoren tot de kleding, uitrusting en wapening van de militairen van de krijgsmacht. In

artikel 1 wordt bepaald dat de gemeente vordert dat de vinder deze zaken aan haar in bewaring geeft – vgl. artikel 5 lid 1 onder c van Boek 5 – en dat de gemeente deze zaken aan de bevoegde militaire instanties afgeeft. Het in artikel 1 bepaalde is weliswaar eveneens thans in de praktijk gebruikelijk. Een uitdrukkelijke bepaling, waarin uitgesloten wordt dat deze zaken ingevolge artikel 6 lid 2 of lid 3 deel uit zouden kunnen maken van een verkoop aan derden, leek echter op zijn plaats. Artikel 1 geldt ook voor de exploitanten van openbare vervoermiddelen, die in artikel 3 van dit besluit voor de afwikkeling van vondsten gelijkgesteld worden met een gemeente. Zoals in de toelichting bij artikel 3 wordt uiteengezet bevat de wetgeving voor het openbaar vervoer nu al een dergelijk voorschrift.

Artikel 12 onder b maakt het mogelijk groepen van niet-kostbare zaken aan te wijzen waarvoor de regeling van artikel 6 lid 2 geldt. Die laatste regeling houdt in dat als de zaak anders dan op vordering van de gemeente aan haar in bewaring is gegeven, de burgemeester drie maanden na de inbewaringgeving bevoegd is de zaak voor rekening van de gemeente te verkopen of om niet aan een derde over te dragen of te vernietigen. In de gevallen waarin lid 2 van artikel 6 niet van toepassing is, geldt, blijkens de leden 1 en 3 van artikel 6, een bewaartermijn van een jaar voor de gemeente. De regeling van artikel 6 lid 2 is ingegeven door de in de praktijk gebruikelijke gang van zaken. Zoals in de memorie van toelichting bij de ontwerp-Invoeringswet uiteengezet is, worden grote hoeveelheden gevonden voorwerpen door de vindsters in bewaring gegeven bij de gemeenten. In vele gevallen bekommert daarna noch de vinder noch de eigenaar zich om deze zaken. Het komt hoogst zelden voor dat de eigenaar na meer dan drie maanden nog komt opdagen. Enerzijds nemen daartoe de opslagproblemen toe, anderzijds wordt die opslag met de daarbij behorende administratie minder zinvol.

Deze zelfde omstandigheden maken het wenselijk in deze algemene maatregel van bestuur de categorie van de niet-kostbare zaken waarvoor de regeling van artikel 6 lid 2 zal gelden niet te eng te begrenzen. Doet men dat wel, dan worden de gemeenten belast met de opslag van grote hoeveelheden gevonden voorwerpen. Van de eigenaar die een zaak is kwijtgeraakt, mag verwacht worden dat hij binnen een termijn van drie maanden vaststelt of de zaak bij de gemeente in bewaring gegeven is. Na die termijn behoort de gemeente zich van de zaak te kunnen ontdoen. Overigens belet de wettelijke regeling de gemeente niet om als zij dat wenselijk acht een langere bewaartermijn dan van drie maanden aan te houden.

In artikel 2 wordt één algemene groep van niet-kostbare zaken aangegeven, namelijk alle zaken die een waarde van niet meer dan f 1000,- hebben. Een nadere rubricering van groepen van zaken is niet wel mogelijk, daar allerlei zaken worden gevonden. Vaak gaat het om kledingstukken, fietsen, bromfietsen, brillen, fototoestellen, portemonnaie's, paraplu's, boeken of sieraden, maar daarnaast worden incidenteel ook allerlei andere zaken gevonden. Bovendien komen de meeste zaken in allerlei prijsklassen voor, zodat toch altijd als aanvullend criterium een maximumbedrag genoemd zou moeten worden. Daarom is besloten alleen van de waarde van de zaak uit te gaan. Het gaat hier om de economische waarde; een mogelijke affektieve waarde speelt geen rol. De waarde kan geschat worden.

Artikel 12 onder c bepaalt dat nadere regels kunnen worden gesteld omtrent de aanwijzing van bepaalde soorten personen en instellingen, waarbij deze, geheel of gedeeltelijk en al dan niet onder nadere voorwaarden, worden vrijgesteld van de aangifteplicht van artikel 5 lid 1 onder a of voor de afwikkeling van vondsten worden gelijkgesteld met een gemeente. Deze bepaling is in de plaats gekomen van de in de Vaststellingswet voorkomende artikelen 5.2.5 lid 4, 5.2.6 lid 1, tweede

zin en 5.2.8a lid 5, waarin bijzondere regels voor de exploitanten van openbare vervoermiddelen opgenomen waren. Volgens de memorie van toelichting bij het nieuwe artikel 12 onder c moet men hierbij behalve aan de ook in de oorspronkelijke tekst genoemde exploitanten van openbare vervoermiddelen denken aan warenhuizen stadions, grote theaters.

Met betrekking tot warenhuizen e.d. worden vooralsnog geen nadere regels gegeven. Niet gebleken is dat in de praktijk behoefte bestaat aan zulke regels. Thans worden zaken die op dit soort plaatsen gevonden worden soms daar afgegeven, waarna ze bij de politie terecht komen. Ook gaat de vinder wel rechtstreeks naar de politie hetzij om de zaak af te geven hetzij om aangifte te doen. Het nieuwe recht brengt in dit opzicht geen wijziging. De vinder heeft volgens artikel 7 de bevoegdheid om de zaak onverwijld af te geven aan onder andere de gebruiker of de exploitant van de ruimte waar de vondst gedaan is; daardoor doet hij zijn rechtspositie als vinder met de daaraan verbonden verplichtingen – waaronder het doen van aangifte – overgaan op die gebruiker of exploitant. Maar de vinder kan ook, evenals thans, zelf naar de politie gaan. Voor een wijziging ten opzichte van de huidige praktijk in de zin als hierboven uiteengezet – vrijstelling van de aangifteplicht voor de warenhuizen e.d. en gelijkstelling met een gemeente voor de verdere afwikkeling van de vondst – is geen reden. Bovendien is het voor de politie het eenvoudigst als er zo weinig mogelijk uitzonderingen bestaan op de hoofdregel dat de gemeenten op dit terrein bevoegd zijn.

Met betrekking tot de exploitanten van openbare vervoermiddelen zijn wel nadere regels gesteld. Van oudsher hebben wetten op het terrein van het openbaar vervoer en de bijbehorende uitvoeringsmaatregelen hun eigen regelingen voor gevonden voorwerpen gehad. Die regelingen bevatten deels ook dezelfde elementen als de regeling in de artikelen 5 e.v. van Boek 5, zoals bij voorbeeld de mogelijkheid voor de vinder om de zaak in bewaring te geven en verkoop door de vervoerder na enige tijd. Ook een regel als thans in artikel 1 van dit besluit is opgenomen voor, kort gezegd, defensiegoederen, maakt deel uit van deze regelingen. Bij het publiek is ook bekend dat deze regelingen in de sector van het openbaar vervoer bestaan. De huidige situatie wordt daarom bestendig. De praktijk zal wel op één punt veranderen. Uiteraard kunnen, nu het Burgerlijk Wetboek het onderwerp gevonden voorwerpen regelt, andere regelingen betreffende dat onderwerp daarmee niet in strijd zijn. Voor het terrein van het openbaar vervoer betekent dat met name dat de bewaartermijnen die thans gewoonlijk korter zijn dan de termijnen die de wet stelt, langer zullen worden.

In dit artikel 3 worden de vervoerders vrijgesteld van de aangifteplicht zoals artikel 5 lid 1 onder a. B.W. die regelt en voor de afwikkeling van vondsten gelijkgesteld met een gemeente. Daar ook nu al de exploitanten van openbare vervoermiddelen zich met de afwikkeling van vondsten bezig houden brengt de bepaling materieel geen wijziging.

In artikel 3 is voor de omschrijving van de exploitanten van openbare vervoermiddelen aangesloten op de op 1 januari 1988 in werking getreden Wet personenvervoer (Wet van 12 maart 1987, Stb. 175). Deze wet, die mede in de plaats is gekomen van de Wet vervoersvoorwaarden openbaar vervoer (Stb. 1984, 108), geeft een regeling voor het openbaar vervoer, het besloten busvervoer en het taxivervoer. In artikel 1, eerste lid, onder j van de Wet personenvervoer is als definitie van vervoerder gegeven: degene die openbaar vervoer, besloten busvervoer of taxivervoer verricht, niet in de hoedanigheid van bestuurder van een trein, metro, tram, bus of auto.

De Wet personenvervoer zelf geeft geen regeling voor gevonden voorwerpen, maar bepaalt in artikel 34, tweede lid, onder c dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels gesteld worden over

gevonden voorwerpen. Deze regels zijn opgenomen in de artikelen 64-67 van het Besluit personenvervoer (Besluit van 28 oktober 1987, houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de Wet personenvervoer, Stb. 506) dat eveneens op 1 januari 1988 in werking getreden is. In de toelichting op deze artikelen is al meegedeeld dat deze mogelijk herzien moeten worden bij de inwerkingtreding van de voorgenomen regeling met betrekking tot gevonden voorwerpen in het nieuwe Burgerlijk Wetboek. De artikelen kunnen thans, te zamen met art. 34, tweede lid, onder c van de Wet personenvervoer, vervallen. De Invoeringswetgeving voor de Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek voorziet in de intrekking.

Volgens artikel 12 onder d tenslotte kunnen voor de afwikkeling van vondsten door personen of instellingen als bedoeld in artikel 12 onder c groepen van niet-afgehaalde zaken met gevonden zaken worden gelijkgesteld. Volgens de memorie van toelichting bij de ontwerp-Invoeringswet moet men hierbij met name denken aan zaken die voor korte tijd zijn toevertrouwd aan een vestiaire, portier, of receptionist. Artikel 12 onder d knoopt aan bij artikel 12 onder c. Deze laatste bepaling heeft alleen tot een nadere regeling met betrekking tot de vervoerder geleid. De situatie waarop artikel 12 onder d het oog heeft, doet zich bij de vervoerder niet voor. Wel komen op enkele treinstations bagagedepots voor. Deze zijn echter geprivatiseerd en worden dus niet door de vervoerders geëxploiteerd. Een nadere regeling is bovendien niet nodig.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin